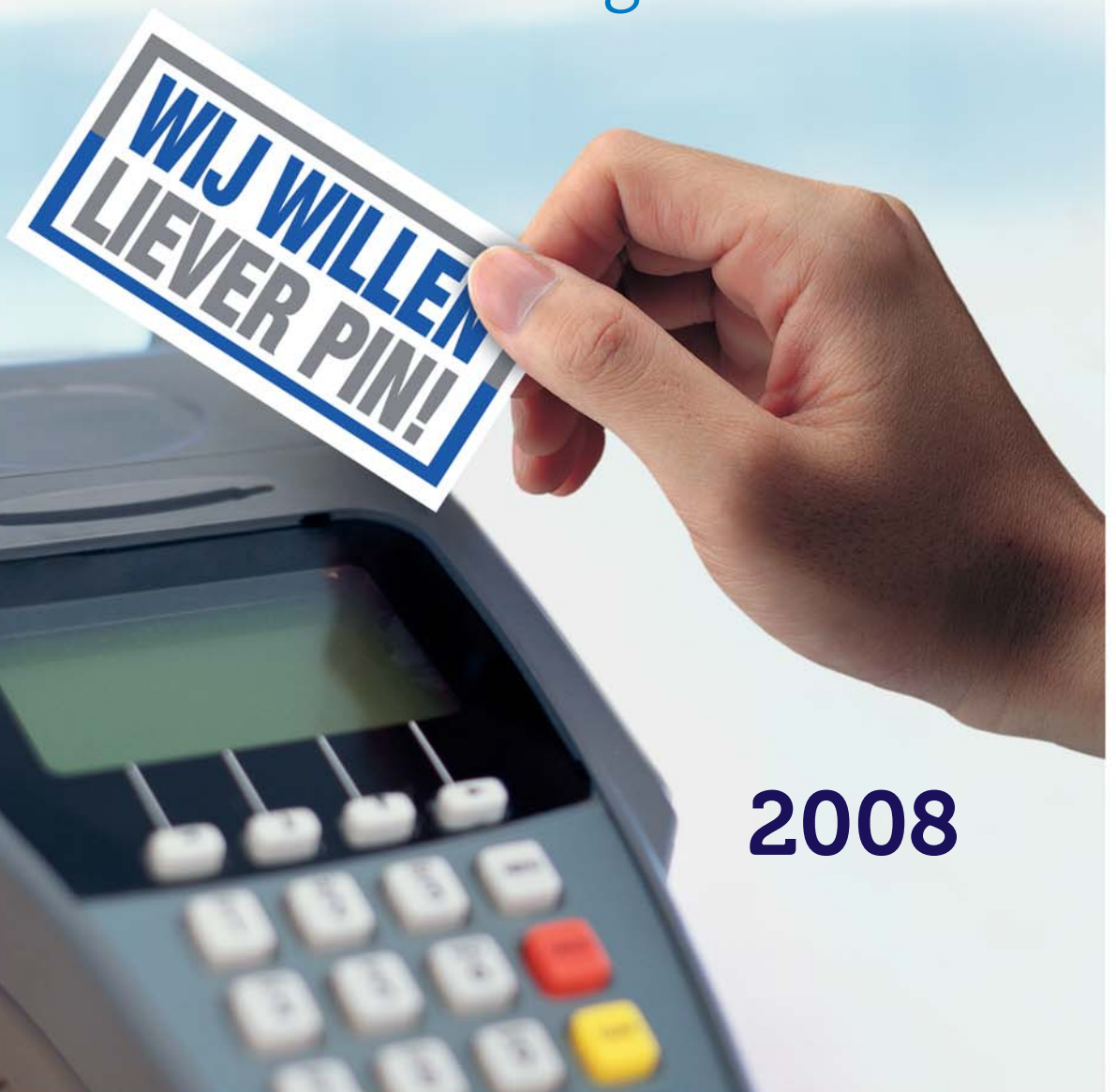

Positionpaper Betalingverkeer

van de Gezamenlijke
Toonbankinstellingen

2008

Inleiding

Het Platform Detailhandel Nederland, Koninklijk Horeca Nederland en Vereniging Nederlandse Petroleum Industrie¹ trekken op als de Gezamenlijke Toonbankinstellingen op het gebied van betalingsverkeer.

Betalingsverkeer is een grote kostenpost voor toonbankinstellingen (TBI's). Uit onderzoek van EIM² blijkt dat in 2006 alle transactiekosten voor toonbankinstellingen tezamen € 788 miljoen waren. Een flinke daling ten opzichte van 2001, toen bedroegen deze € 839 miljoen. De daling van deze kosten komt voornamelijk voor rekening van de toename van het aantal PINtransacties ten koste van contante betalingen. Maar ook het afronden heeft een substantiële bijdrage geleverd.

Het toonbankbetalingsverkeer omvat alle contante betalingen, PIN-, chipknip- en creditcardtransacties in Nederland aan de toonbank, en de daar bijkomende kosten zoals aanschaf van betaalautomaten, netwerken enzovoorts.

De totale omzet van de TBI's bedraagt zo'n € 120 miljard per jaar.

Speerpunten

De komst van een Europese betaalmarkt, moet zorgen voor meer efficiëntie, dalende kosten en lagere prijzen als gevolg van meer concurrentie.

De Gezamenlijke Toonbankinstellingen vinden dat ondernemers en consumenten recht hebben op zekerheid in het betalingsverkeer, tegen de laagst mogelijke kosten. De risico's moeten liggen bij financiële partijen die deze het beste kunnen inschatten, bestrijden en beheersen.

Leveranciers, banken, Currence en toonbankinstellingen moeten zich samen inspannen om zo snel mogelijk alle betaalautomaten in Nederland toekomstbestendig te maken.

In de Nederlandse markt heeft PINnen als het meest maatschappelijk efficiënte betaalproduct de voorkeur, en stimuleren de Gezamenlijke Toonbankinstellingen een verder toename van het aantal PINtransacties. Voor laagwaardige betalingen blijft er echter vraag naar een elektronische oplossing.

De TBI's willen minder contante en creditcardtransacties ten gunste van PINtransacties. Dit bevordert veiligheid en maatschappelijke efficiëntie.

Single Euro Payments Area (SEPA)

In 2008 begint de feitelijke integratie van alle nationale betaalmarkten in Europa tot één Europese betaalmarkt. Betaalproducten dienen dan te voldoen aan Europese regels, met als gevolg dat er uniforme betaalproducten komen in Europa waarmee ondernemers en consumenten overal kunnen betalen.

Betaalkaarten

Om te zorgen dat voor betaalkaarten SEPA een succes wordt - meer marktwerking en concurrentie met als gevolg een efficiëntere markt met lagere prijzen - dient er een gelijkwaardig aanbod te zijn van betaalkaarten. Naast internationale betaalproducten zoals Maestro en V Pay dient PIN gehandhaafd te worden. Ten aanzien van betaalkaarten hebben de TBI's de volgende eisen:

- SEPA mag niet leiden tot hogere tarieven, maar moet juist leiden tot lagere tarieven
- SEPA moet een gevarieerd en concurrerend aanbod geven van betaalkaartproducten
- SEPA betaalkaartproducten mogen geen ongunstiger voorwaarden hebben dan het huidige PIN

PIN moet veilig blijven en SEPA geschikt worden gemaakt. Daarvoor moet het op de EMV chip worden gezet op nieuw uit te geven betaalkaarten.

Incasso

De huidige Nederlandse business to business incasso/machtiging kent ruime stornomogelijkheden van 5 dagen. Voor SEPA zijn de kenmerken echter nog onduidelijk. Storno komt niet voor in de Europese betaaldienstenrichtlijn en de termijn zou van 5 dagen, naar 6 of 8 weken kunnen gaan. Vooral dat laatste is een zeer onwenselijke ontwikkeling. Ook hier geldt dat SEPA niet mag leiden tot een verslechtering en een minder efficiënt product dan het huidige.

¹ De VNPI vertegenwoordigt ook BETA, BOVAG en NOVE.

² Het toonbankbetalingsverkeer in Nederland, Kosten en opbrengsten van toonbankinstellingen in kaart gebracht, EIM, Zoetermeer 2007.

Zekerheid in het betalingsverkeer

In het Nederlandse en Europese betalingsverkeer ontwikkelt zich een onwenselijke trend. Steeds vaker blijkt dat grote en dominante financiële partijen proberen risico's met hun betaalproducten af te wentelen op ondernemers.

De toonbankinstellingen die voor de gevolgen opdraaien hebben geen zicht op geldstromen, geen rol in handhaving of opsporing en hebben door de vele facetten van het ondernemerschap geen mogelijkheid dit tot een top-prioriteit te maken.

Met de komst van SEPA en nieuwe technieken proberen financiële partijen de Nederlandse verworvenheden, zoals gegarandeerde betaling, onderuit te halen.

Uiteindelijk schept deze onzekerheid een klimaat dat voor ondernemers niet zal leiden tot het maken van de meest maatschappelijk efficiënte keuzes voor hemzelf of de consument. Bovendien liggen de kosten voor bestrijding van fraude, gespreid over al die individuele ondernemers, veel hoger dan bij de goed geïnformeerde grote financiële partijen. Deze onnodige meerkosten worden uiteindelijk doorberekend in de prijzen van producten, en komen zo voor rekening van de consument.

De Gezamenlijke Toonbankinstellingen vinden dat ondernemers en consumenten recht hebben op zekerheid in het betalingsverkeer. De risico's moeten rusten bij financiële partijen die deze het beste kunnen inschatten en bestrijden.

Grootschalige vervanging betaalterminals

Techniek blijft in ontwikkeling, ook voor betaalterminals. De Gezamenlijke Toonbankinstellingen zijn voorstander van innovaties die efficiëntie, service en veiligheid bevorderen.

De komende jaren doet een nieuwe techniek zijn intrede in Nederland. De oude magneetstrip op betaalpassen verdwijnt geleidelijk, en daarvoor in de plaats komt een veiliger chip (EMV chip). Hiervoor moet ook het betaalterminalpark aangepast of vervangen worden.

Het gaat om zo'n 250.000 betaalterminals. De Gezamenlijke Toonbankinstellingen stellen alles in het werk om dit op een geleidelijke, efficiënte en financieel verantwoorde manier te laten plaatsvinden. Actieve inzet van bijvoorbeeld leveranciers is hier onmisbaar.

Belangrijk is dat er Europese standaarden moeten worden geïntroduceerd, en dat certificering van nieuwe betaalterminals door financiële partijen wordt versneld.

PINnen/elektronisch betalen

Uit het kostenonderzoek toonbankbetalingsverkeer blijkt, dat de forse toename van het aantal PINtransacties de afgelopen 3 jaar een flinke maatschappelijke besparing heeft opgeleverd voor het Nederlandse betalingsverkeer. De gemiddelde kosten van een PINtransactie zijn flink gedaald, en zijn vrijwel gelijk aan die van een contante betaling.

De Gezamenlijke Toonbankinstellingen zijn voorstander van PIN. Dit reduceert de kosten voor toonbankinstellingen en vergroot de veiligheid doordat er minder contant geld in de kassa aanwezig is. Om dit verder te bevorderen, moet het tarief voor PINtransacties tot € 10,- gratis worden voor toonbankinstellingen, of er moet voor lage bedragen een nieuwe elektronische betaaloplossing komen, nu de Chipknip definitief van de baan is in het toonbankbetalingsverkeer. De markt wordt opgeroepen snel met een breed geaccepteerde oplossing te komen.

Contant geld

Vals geld

In Nederland lijkt vals geld weer toe te nemen, het is zaak dat politie en justitie snel de draad oppakken met de Gezamenlijke Toonbankinstellingen om deze valsmunterij te bestrijden. Jaarlijks lijden de toonbankinstellingen ruim € 2 miljoen schade³.

Kosten & veiligheid

De kosten voor contante betalingen en PINtransacties in Nederland zijn vrijwel gelijk. Echter, hoe meer contant geld in de zaak hoe groter het veiligheidsrisico is voor winkeliers, medewerkers en consumenten. Het verminderen van contant geld in de kassa blijft voor de TBI's een prioriteit.

Transport

Lokale overheden belemmeren met allerlei regels geld- en waardetransporten en maken dit soort risicovolle transporten voorspelbaar voor criminelen en inefficiënt. De TBI's vinden dat er zo snel mogelijk een collectieve landelijke ontheffing moet komen voor geld- en waardetransporten.

³ www.dnb.nl

**PLATFORMDETAILHANDEL
NEDERLAND**

Platform Detailhandel Nederland

Postbus 262
2260 AG Leidschendam
T 070 - 320 23 45
E info@platformdetailhandel.nl
www.platformdetailhandel.nl

Koninklijk Horeca Nederland

Postbus 566
3440 AN Woerden
T 0348 - 489489
E info@horeca.org
www.horeca.org

NETHERLANDS
PETROLEUM
INDUSTRY
ASSOCIATION

VERENIGING
NEDERLANDSE
PETROLEUM
INDUSTRIE

**Vereniging Nederlandse
Petroleum Industrie**

Postbus 29764
2502 LT Den Haag
T 033 - 4220080
E info@vnpi.nl
www.vnpi.nl